

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษา การบริหารจัดการงานการเงินบัญชีและพัสดุ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการงานการเงินบัญชีและพัสดุของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่งาน การเงินบัญชีและพัสดุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตาม สถานภาพ ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานการเงินบัญชีและพัสดุ ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารจัดการงานการเงินบัญชีและพัสดุ ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

2. สมมติฐานของการวิจัย

1. การบริหารจัดการงานการเงินบัญชีและพัสดุในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตาม สถานภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2. การบริหารจัดการงานการเงินบัญชีและพัสดุในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอกชาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ แต่ก็ต่างกันทั้งโดยรวม และรายค้าน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารจัดการงานการเงิน บัญชี และพัสดุ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอกชาย เขต 1 โดยใช้กรอบแนวคิดจากคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 ก : 58-107) 2 ค้าน ดังนี้

1.1 งานการเงิน บัญชี

1.2 งานพัสดุ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่การเงินบัญชี และพัสดุ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอกชาย เขต 1 เแยกเป็นผู้บริหาร 181 คน เจ้าหน้าที่การเงินบัญชีและพัสดุ 181 คน รวมทั้งสิ้น 362 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการ สุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน (Stratified Random sampling) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (บุญชุม ศรีสะภา. 2543 : 40) ได้ผู้บริหาร 142 คน เจ้าหน้าที่การเงินบัญชีและพัสดุ 142 คน รวม 284 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น (Independent variable) ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่งานการเงินบัญชีและพัสดุ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ การบริหารจัดการงานการเงินบัญชีและพัสดุของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินบัญชีและพัสดุ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามขอบข่าย 2 งาน คือ งานการเงินบัญชี และงานพัสดุ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่องกาญ เขต 1 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานที่วิจัย ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำสนับสนุนคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำไปทดสอบให้ที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองกาญ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หากความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่า ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มี ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและ พัสดุ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธี ของลิกิร์ท (Likert Rating Scale Type)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ ข้อเสนอแนะ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งและรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยนำ หนังสือขออนุญาตจากบ้านพิพากษา ถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการ เก็บข้อมูลและนำแบบสอบถามส่งให้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบ แบบสอบถาม พร้อมทั้งนัดหมายเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืน จากแบบสอบถามที่ส่งไป ทั้งหมด 284 ชุด ได้รับคืนทั้งหมด 284 ชุด คิดเป็น 100 %

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำมายิเคราะห์โดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุ ของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน^{มาตรฐาน (S.D.)}

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุ
จำแนกตามสถานภาพ โดยการวิเคราะห์ *t-test*

5. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบร่วมกับ

1. การบริหารจัดการงานการเงินบัญชีและพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายค้าน พบร่วมกับ อยู่ในระดับมากทั้ง 2 ค้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป
หลังอย คือ งานการเงิน บัญชี ($\bar{X} = 4.19$) และงานการพัสดุ ($\bar{X} = 3.89$)

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบร่วมกับ
ผู้บริหารมีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายค้าน พบร่วมกับ อยู่ในระดับมากทุกค้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหลังอย
คือ งานการเงิน บัญชี ($\bar{X} = 4.17$) และงานการพัสดุ ($\bar{X} = 3.61$)

เข้าหน้าที่งานการเงิน บัญชีและพัสดุ มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายค้าน พบร่วมกับ อยู่ในระดับมากทุกค้าน โดยเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหลังอย คือ งานการเงิน บัญชี ($\bar{X} = 4.20$) และงานการพัสดุ ($\bar{X} = 4.16$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายค้าน พบร่วมกับ

1.1 งานการเงิน บัญชี

การบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุ ในค้านที่ 1 งานการเงิน
บัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบร่วมกับ อยู่ในระดับมาก
ที่สุด 2 ข้อ คือ ข้อ 3 ใช้จ่ายเงินบประมาณเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.57$)
และข้อ 23 มีการตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน ก่อนลงลายมือชื่อ เอกสารเบิกจ่ายค่าง ๆ
ทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.54$) อยู่ในระดับมาก 32 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหลังอย
3 อันดับแรก คือ ข้อ 1 มีการวางแผนการใช้จ่ายบประมาณของทางโรงเรียน ($\bar{X} = 4.48$)
ข้อ 28 มีการนำข้อมูลสรุประยงานผลมาปรับปรุง แก้ไขปัญหาและปรับปรุงแผนงานประมาณ

ในโอกาสต่อไป ($\bar{X} = 4.48$) และข้อ 24 มีการวางแผนการบริหารจัดการเงินงบประมาณ ($\bar{X} = 4.41$)

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พนว่า

ผู้บริหาร มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 3 ใช้จ่ายเงินงบประมาณเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.43$) ข้อ 23 มีการตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน ก่อนลงลายมือชื่อ เอกสารเบิกจ่ายต่าง ๆ ทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.42$) และข้อ 4 มีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.39$)

เจ้าหน้าที่การเงิน บัญชีและพัสดุ มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ ข้อ 3 ใช้จ่ายเงินงบประมาณเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.71$) ข้อ 23 มีการตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน ก่อนลงลายมือชื่อ เอกสารเบิกจ่ายต่าง ๆ ทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.65$) และข้อ 1 มีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณของทางโรงเรียน ($\bar{X} = 4.62$) อยู่ในระดับมาก 30 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 2 ใช้จ่ายงบประมาณตรงตามวัตถุประสงค์ของงาน ($\bar{X} = 4.46$) ข้อ 18 จัดทำหลักฐานการจ่ายเงินเดือนเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.42$) และข้อ 8 มีการส่งเสริมสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ได้รับการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.35$)

1.2 งานพัสดุ

การบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุ ค้านที่ 2 ค้านงานการพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 คือ ข้อ 49 มีการจัดเก็บพัสดุของโรงเรียนไว้อย่างปลอดภัย ($\bar{X} = 4.57$) และข้อ 51 มีการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปี ที่เหลือจ่ายเมื่อสิ้นปี ($\bar{X} = 4.52$) อยู่ในระดับมาก 15 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 37 มีการสำรวจความต้องการ ความขาดแคลนพัสดุอยู่เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.42$) ข้อ 38 จัดหา จัดซื้อพัสดุ เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ($\bar{X} = 4.36$) และ ข้อ 42 ตั้งเสริมสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.30$)

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พนว่า

ผู้บริหาร มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

3 อันดับแรกคือ ข้อ 51 มีการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปี ที่เหลือจ่ายเมื่อสิ้นปี ($\bar{X} = 4.45$) ข้อ 36 มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่การพัสดุที่ถูกต้องตามระเบียบฯ ($\bar{X} = 4.39$) และ ข้อ 35 ได้มีการจัดหา จัดเก็บและจัดสรรพัสดุให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน ($\bar{X} = 4.32$)

เจ้าหน้าที่การเงิน บัญชีและพัสดุ มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือข้อ 51 มีการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปี ที่เหลือจ่ายเมื่อสิ้นปี ($\bar{X} = 4.60$) อยู่ในระดับมาก 16 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 37 มีการสำรวจความต้องการ ความขาดแคลนพัสดุอยู่เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.47$) ข้อ 36 มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่การพัสดุที่ถูกต้องตามระเบียบฯ ($\bar{X} = 4.45$) และข้อ 50 ได้มีการเบิกจ่ายพัสดุ เป็นไปตามระเบียบ ($\bar{X} = 4.37$)

2. เมื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่งานการเงิน บัญชีและพัสดุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุ ทึ่งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผู้เสนอแนะและสรุปประเด็นที่ถูกถกเถียงกันในแต่ละด้าน ดังนี้

ในด้านที่ 1 งานการเงิน บัญชี มีผู้เสนอแนะเกี่ยวกับ ความมีการอบรม สัมมนาเพื่อ เพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงาน ความมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการทำงาน และการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของเจ้าหน้าที่การอบรม

ในด้านที่ 2 งานพัสดุ มีผู้เสนอแนะดังนี้ ความมีการสัมมนาและศึกษาดูงาน การสนับสนุนให้ได้รับความก้าวหน้า และขวัญและกำลังใจที่ดีจากผู้บริหาร

6. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่งานการเงิน บัญชีและพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงิน บัญชีและพัสดุ ได้ทราบก

ถึงความสำคัญของงานที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและข้อกำหนดของทางราชการ ทุกขั้นตอนการปฏิบัติต้องมีความถูกต้อง ต้องการตรวจสอบ อ้างอิงและระมัดระวังในการทำงาน ต้องเป็นไปตามระเบียบ เป็นการปฏิบัติงานที่ต้องทำให้สำเร็จลุล่วงและต้องมีความถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ ซึ่งถ้าหากละเลย ไม่ใส่ใจหรือขาดความรอบคอบไม่ศึกษา ระเบียบแล้ว การทำงานย่อมเกิดความบกพร่องและอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ปฏิบัติมีความผิดตามกฎหมายได้ จึงทำให้ต้องมีความระมัดระวังเป็นอย่างมากในการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วรินทร์รา วัชราสิงห์ (อ้างถึงใน ทุเรียน รัตนภิรมย์. 2541 : 34) “ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “การบริหารงานธุรการและการเงินของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งปรากฏผลดังนี้ การปฏิบัติงานบริหารงานธุรการและการเงินการวัสดุ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านธุรการ การเงิน บัญชี วัสดุ กรุภัณฑ์ อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พนว่า

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการกำกับ ติดตาม นิเทศและให้คำแนะนำในการทำงานด้านการเงิน บัญชีและพัสดุมีความถูกต้องในทุกขั้นตอน เพื่อมีให้มีข้อผิดพลาดหรือเกิดความเสียหายต่อทางราชการ ซึ่งจะเป็นผลทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีโทษทางกฎหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับ เฟรเดริก (Frederick . 1987 : 3261-A) ได้วิจัยเรื่อง สถาบันการศึกษากับบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับนโยบายด้านการเงินและการจัดการ โรงเรียนขนาดเล็ก ในรัฐโคโลราโด สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า บทบาททางด้านการเงินที่นำมาจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์และการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องต่อบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับนโยบายด้านการเงินและการจัดการ โรงเรียนขนาดเล็ก และสอดคล้องกับการศึกษาของ อุตตร อุบลจันทร์ (2535 : บทคัดย่อ) “ได้ทำการวิจัยปัญหา การปฏิบัติงานการพัสดุของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เอกการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

เจ้าหน้าที่งานการเงิน บัญชีและพัสดุ มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่า เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานและได้ตระหนักรึ่ง ความสำคัญของการบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุ ที่ต้องการมีการปฏิบัติให้ถูกต้อง และตรงตามที่กฎหมายและระเบียบของทางราชการกำหนดไว้ อีกทั้งผู้บริหารมีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศ กำกับ ติดตามดูแลให้คำแนะนำมีการทำงานมีอุปสรรค หรือข้อขัดข้อง ทำให้การ

ทำงานดำเนินไปอย่างราบรื่นและถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สถาพร ทองไทย (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษานาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดทำหลักฐานการเงินและบัญชีตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการเงิน กำหนดเจ้าหน้าที่ การเงินเป็นผู้เก็บรักษาหลักฐานทางการเงินและบัญชี มีคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน มีการจัดทำพัสดุตามความต้องใช้ของโรงเรียน มีการจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ มีการตรวจสอบการรับ-จ่ายพัสดุประจำปี

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พนว่า

ด้านที่ 1 งานการเงิน บัญชี

การบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุ ในด้านที่ 1 งานการเงิน บัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่า บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและได้ทราบถึงความสำคัญ ของการบริหารจัดการงานด้านการเงิน เพื่อการทำงานและการบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ซึ่งในการทำงานและทุกขั้นตอนของการทำงานด้านการเงินต้องมี ความถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบของราชการที่ได้กำหนดไว้ และสนับสนุนงานด้านอื่น ๆ ให้มีความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ เว็บสเตอร์ (Webster. 1980 : 1443-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาหลักการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเคนติกกี ประเทศสหรัฐอเมริกา ด้านการเงิน และพัสดุ ผลการวิจัยพบว่า งานการเงินและพัสดุมีส่วนสนับสนุนและเอื้อต่องานธุรการ โดยการใช้ทรัพยากรที่มีในโรงเรียนและชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเป็น ผู้จัดการในการซื้อ การดูแล การแจกจ่ายพัสดุ โดยประสิทธิภาพของงานขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพ ส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ และสอดคล้องกับการศึกษาของ สถาพร ทองไทย (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานธุรการในโรงเรียน มัธยมศึกษานาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดทำ หลักฐานการเงินและบัญชีตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการเงิน กำหนดเจ้าหน้าที่การเงิน เป็นผู้เก็บรักษาหลักฐานทางการเงินและบัญชี มีคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน

เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พนว่า

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่า บทบาทหน้าที่ ของผู้บริหารคือการวางแผนในการทำงานในการบริหารเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน และการบริหารงานการเงิน บัญชีถือว่าเป็นหัวใจที่สำคัญของการบริหาร เพราะการเงินเป็น ปัจจัยที่สนับสนุน จัดหา วัสดุอุปกรณ์และสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เกิดงานและงานนั้นสำเร็จลุล่วง

เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการทำงาน อีกทั้งในการปฏิบัติต้องมีความถูกต้องทุกขั้นตอนและเป็นไปตามข้อกำหนดและระเบียบของทางราชการที่ได้กำหนดไว้ ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีความตระหนักในความสำคัญของงานการเงิน บัญชี มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการทำงานเป็นระยะเพื่อให้การทำงานนั้นมีความถูกต้อง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทั้งต่อหน่วยงานและตัวผู้ปฏิบัติงานเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วรินทร瓦 วัชราสิงห์ (อ้างถึงใน ทุเรียน รัตนภิรมย์. 2541 : 34) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “การบริหารงานธุรการ และการเงินของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานบริหารงานธุรการและการเงินการบัญชี ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านธุรการ การเงิน บัญชี วัสดุ ครุภัณฑ์ อยู่ในระดับมาก

เจ้าหน้าที่งานการเงิน บัญชีและพัสดุ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าเจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของการปฏิบัติที่ต้องเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อกำหนดของทางราชการและมีความถูกต้องทุกขั้นตอน ผู้บริหารได้แต่งตั้งและมอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง ให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องการทำงาน ตลอดจนส่งเสริมและสนับให้เจ้าหน้าที่มีความรู้เพิ่มเติมโดยการศึกษาอบรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เวนสเตอร์ (Webster. 1980 : 1443-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาหลักการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเคนตักกี ประเทศสหรัฐอเมริกา ด้านการเงินและพัสดุ ผลการวิจัยพบว่า งานการเงินและพัสดุมีส่วนสนับสนุนและอื้อต่องานธุรการ โดยการใช้ทรัพยากรที่มีในโรงเรียนและชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเป็นผู้จัดการในการซื้อ การดูแล การแจกจ่ายพัสดุ โดยประสิทธิภาพของงานขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ และสอดคล้องกับการศึกษาของ สถาพร ทองไทร (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษานาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๖ ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดทำหลักฐานการเงินและบัญชีตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการเงิน กำหนดเจ้าหน้าที่การเงินเป็นผู้เก็บรักษาหลักฐานทางการเงินและบัญชี มีคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน มีการจัดทำพัสดุตามความต้องใช้ของโรงเรียน มีการจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ มีการตรวจสอบการรับ-จ่ายพัสดุประจำปี

ค้านที่ 2 งานพัสดุ

การบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุ ค้านที่ 2 งานพัสดุ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เพราะว่า ผู้บริหารและบุคลากร มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักรถึง ความสำคัญของการบริหารงานด้านงานพัสดุ ว่าเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้การบริหารงานด้าน ต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความสำเร็จ ซึ่งงานพัสดุที่ต้องการดำเนินการทั้งในด้านการจัดหา จัดซื้อ จัดจ้าง เตรียมเอกสารหลักฐาน การตรวจสอบ การรายงาน การจำหน่าย ซึ่งในทุกขั้นตอน ต้องทำตามกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ทางราชการได้กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ และผู้บริหารต้องมีการนิเทศติดตามการทำงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มีความถูกต้องอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ของ เว็บสเตอร์ (Webster. 1980 : 1443-A) ได้ทำการวิจัย เกี่ยวกับการศึกษาหลักการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเคนตักกี ประเทศสหรัฐอเมริกา ด้าน การเงินและพัสดุ ผลการวิจัยพบว่า งานการเงินและพัสดุมีส่วนสนับสนุนและเอื้อต่องานธุรกิจ การ โดยการใช้ทรัพยากรที่มีในโรงเรียนและชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเป็น ผู้จัดการในการซื้อ การดูแล การแจกจ่ายพัสดุ โดยประสิทธิภาพของงานขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพ ส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ และสอดคล้องกับการศึกษาของ วนิธร วัชราสิงห์ (อ้างถึงใน ทุเรียน รัตนภิรมย์. 2541 : 34) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “การบริหารงานธุรกิจและการเงิน ของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งปรากฏผลดังนี้ การปฏิบัติงาน ของบริหารงานธุรกิจและการเงินการบัญชี ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านธุรกิจ การเงิน บัญชี วัสดุ ครุภัณฑ์ อยู่ในระดับมาก และบัง สอดคล้องกับการศึกษาของ และสอดคล้องสุกคล ศิลปนิลมาลย์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ ทำการศึกษาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ในระดับน้อย

เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหารมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่า ผู้บริหารมี บทบาทหน้าที่ที่จะต้องกำกับ ดูแล ติดตามการทำงานด้านงานพัสดุ อีกทั้งต้องมีการประเมินผล การทำงานในด้านนี้อย่างใกล้ชิด ต้องมีความรู้ ความเข้าใจและมีการตัดสินใจที่ดีในการบริหาร และสั่งการในเรื่องของการจัดซื้อ จัดจ้าง การตรวจสอบและรายงาน เนื่องจากการบริหารงาน ด้านพัสดุ มีกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ หลักฐาน เอกสารและขั้นตอนที่ยุ่งยากมากมายและมีความ ซับซ้อน มีการมอบหมายงานแก่บุคลากรที่เหมาะสม ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ได้รับความรู้เพิ่มเติม

จากศึกษา ดูงาน การอบรมสัมมนางานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานพัสดุ ตลอดจนให้คำปรึกษา คำชี้แนะที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ให้ข้อมูลและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่เมื่อมีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานหรือการประสานงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริวัฒน์ จันทรคลัง (2534 : บทคัดย่อ อ้างถึงในสำราญ คำภารัตน์. 2546 : 53) “ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีและพัสดุ ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามทัศนะของหัวหน้าส่วนราชการ ผู้เบิก หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี หัวหน้าการเงินและหัวหน้าการบัญชี มีปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย สำนักงานมีขั้นตอนปฏิบัติหลายวิธี ยุ่งยากในการปฏิบัติ เอกสารหลักฐานต่างๆจากหน่วยงานย่อยไม่ถูกต้อง และสอดคล้องกับการศึกษาของ อุดร อุบลจันทร์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยปัญหาการปฏิบัติงานการพัสดุของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

เจ้าหน้าที่งานการเงิน บัญชีและพัสดุ มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่า เจ้าหน้าที่มีความตระหนักรถึงความสำคัญของการทำงานในด้านนี้ว่า ต้องมีความถูกต้องและเป็นกฎ ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการที่ได้กำหนดไว้ อีกทั้งยังต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรทุกฝ่าย เจ้าหน้าที่ได้รับการแต่งตั้งมอบหมายงาน มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการทำงานจากผู้บริหาร ซึ่งทำให้การทำงานมีความถูกต้อง ไม่เป็นสาเหตุที่ทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความเครียดหรือวิตกกังวลถึงความผิดอันเกิดจากการทำงาน ทำให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ที่ดี มีความสุขในการทำงานและเต็มใจที่จะทำงานให้กับองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อุตร พินิจมนตรี (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและพัสดุ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประณัตศึกษา จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ในด้านการควบคุมและการจำหน่ายอยู่ในระดับมาก สิทธิชัย ราโคไช (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติและระดับปัญหาจากแนวปฏิบัติการจัดหาพัสดุในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ และเจ้าหน้าที่พัสดุ มีแนวปฏิบัติการจัดหาพัสดุในด้านการซื้อ การจ้าง โดยวิธีตกลงราคา การซื้อการจ้างโดยวิธีสอบราคา การจ้างโดยวิธีประกวดราคา อยู่ในระดับมาก

2. เมื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุ ในสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอกชาย เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แยกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ เพราะว่า ในการปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชีและพัสดุนั้นทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อกำหนดหรือหนังสือสั่งการของทางราชการ ซึ่งต้องทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามกำหนดหรือ โดยที่มีการบริหารงานการเงินและพัสดุที่ถูกต้อง สอดคล้องกับระเบียบ ไม่ผิดพลาดหรือละเลยการปฏิบัติซึ่งหากเป็นเช่นนั้น อาจเกิดความผิดและเป็นสาเหตุของการมีโทษทางกฎหมายแก่ผู้ปฏิบัติได้ ผู้บริหารควรมีบทบาทหน้าที่ในการวางแผนการทำงาน แต่งตั้งและมอบหมายงานแก่บุคลากรที่เหมาะสม เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมีหน้าที่นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ต้องปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องและสอดคล้องกัน และบทบาทของผู้บริหาร คือการนิเทศ ติดตาม กำกับดูแลเพื่อมิให้เกิดความบกพร่องหรือเกิดข้อผิดพลาดที่ขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นผลทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วринทร วัชราสิงห์ (อ้างถึงใน ทุเรียน รัตนกิริมย. 2541 : 34) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “การบริหารงานธุรการและการเงินของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษายในกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานบริหารงานธุรการและการเงินการบัญชี ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านธุรการ การเงิน บัญชี วัสดุ ครุภัณฑ์ อยู่ในระดับมาก และเมื่อ เปรียบเทียบงานบริหารการเงิน ตามความเห็นผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานทั้งสองกลุ่ม มีความสอดคล้องกันทุกด้าน กล่าวคือ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการบริหารงานการเงิน การบัญชีและวัสดุครุภัณฑ์ และสอดคล้องกับการศึกษาของ วิรัตน์ เกษร (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัย เรื่องการศึกษาระดับการปฏิบัติงานการบริหารพัสดุในสถานศึกษา สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานพัสดุ มีระดับการปฏิบัติการบริหารงานพัสดุ ด้านการจัดหา ด้านการควบคุม และการจัดการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานการบริหารพัสดุ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย การบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอกชาย เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ในด้านการบริหารงานการเงิน บัญชีและพัสดุ จากการวิจัยที่ได้ค้นพบ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากร เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง การบริหารจัดการเรื่องการเงิน และการบริหารการเงินในสถานศึกษา การจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง และมีกิจกรรมที่เสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่การเงินและบุคลากรทั่วไป

1.2 ในด้านการบริหารจัดการงานพัสดุ ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้ เจ้าหน้าที่ได้รับความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอจาก การศึกษาอบรม ดูงาน การสัมมนา จัดอบรมการ ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานพัสดุ ให้แก่ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องใน สถานศึกษา การจัดทำหลักฐานและเอกสารงานพัสดุ และมีกิจกรรมที่เสริมสร้างความรักและ ความสามัคคีและการส่งเสริมการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่และบุคลากรทั่วไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการบริหารจัดการงานการเงิน บัญชี และพัสดุ เนพาะเจาะจง ด้านใดด้านหนึ่งเพื่อให้เกิดผลดีในเชิงคุณภาพ

2.2 ควรมีการศึกษาบทบาทและพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารต่อการบริหาร จัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุ

2.3 ควรมีการศึกษาการบริหารจัดการงานการเงิน บัญชีและพัสดุที่เอื้อต่อการ บริหารงานในสถานศึกษาในเชิงคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY